

OSCAR RODRÍGUEZ VAZ

«Alderdi sozialistaren arazo latzena sinesgarritasun eza da»

Gasteiz, 1977. Arabako PSE-EEko kidea da. Hiru legegalditan legebiltzarkide izana Gasteizko Parlamentuan. PSEko zuzendaritzatik at dago egun. Ez du onartzen alderdi barruko ildo bateko partaidea denik. Haatik, ezin uka dezake ildo ofizialaren oposizioan dagoela. Alderdi sozialista berritzeko agertu digun grina lekuko. Zientzia politikoak ikasi zituen Leioan. Doktoretza prestatzen ari da alderdien eta demokraziaren ereduaren krisiaz.

| MIKEL ASURMENDI |

Argazkiak: Dani Blanco

ALDERDI SOZIALISTAKO barne egoera, Arabakoa bereziki, eta LTH delakoa (Lurralde Historikoen Legea) izan ditugu hizpide Oscar Rodríguezekin. Hona, LTHri buruzko aurrerapena: “Administrazioaren erreforma egin baino lehen, alderdiek administrazioaren funtsezko lanak zein diren adostu beharko lukete. Hau da, herriaren osasun eta hezkuntza publikoa, fiskaltasun berria edota gizarte solidarioagoa bermatu nahi baditugu, hori guztia zehaztu behar dugu denon artean. Hiru lurralde ezberdinak gara, ados, baina batzuetan

EAEk lurralde bakarra dela ematen badu, elkarrekin lan egin beharko genuke gehiago. Adibidez, iruzur fiskalari amaiera emateko hiru diputazioek eta Jaurlaritzak eskuz esku lan egin beharko lukete. Iruzurra 2.500 milioi eurotan estimatuta

dago. Iruzur fiskalarekin amaituz gero, hezkuntza guztia ordaindu genezake urtero-urtero. Baina horretarako politika bateratuak egin behar ditugu. Administrazioan aldatetako egiteko herri eredu hori eduki behar dugu lehenik buruan”.

PSEko sektore kritikokoa zara. Duela urtebete aldaketarako prozesua hasi zenuten Araban. Zertan bukatu da?

Lehenik eta behin argitu nahi dut, ez nagoela sektore kritiko batean, ez naizela ere ezeren birsortzaile. Alderdi sozialistan nago, nire alderdian, PSEko partaidea naiz.

PSEn ez dago sektorerik, ez kritikorik?

Zehaztu aldera: politikariok kritikoa izan behar dugu, areago une honetan, eta batez ere alderdi ezker-tiar batean, baina ez naiz korrante batekoa. Alderdi sozialistaren handitasuna bere aniztasuna da. Esaterako, Fernando Buesa kristaude-mokrata zen eta alderdira etorri zen politika sozialista egitera. Gauza bera ere Txarli Prieto [Arabako idazkari nagusia], alderdi komunistatik etorri zena. Baina gurean ez da egiten politika demokratikoa-kristaurik ez komunistarik. Gurea alderdi sozialista edo sozialdemokrata da, eta arazoak izaten ditugu norbait beste politika mota bat egitera datorrenean.

Alderdia berritzea da zure nahia, edonola ere.

Gure handitasuna gure aniztasuna dela esan dut, eta eraberritzeko prozesua ez da bukatu. Txarli Prietok duela lau urteko Kongresuan botoen %89 lortu zuen, orain %57. Orduan, ezberdintasuna begi-bistakoa da, aldaketa hasi baino ez da egin.

Txarli Prieto berraukeratua izan da Arabako kongresuan. Bizkaian J. A. Pastor eta Gipuzkoan Iñaki Arriola. Politika aldatzeko politikariak aldatu beharra aipatzen da egun, ordea.

Europar, Estatuan nahiz hemen, alderdi sozialistak duen arazo latzena sinesgarritasun eza da. Eta berau berreskuratzeko aldaketak ezinbestekoak dira. Horretarako, lehenik, mekanismoak aldatu behar dira alderdian. Bigarrenik, gardentasun erradikala eta eztabaida demokratikoa gehiago praktikatu behar da, baina alderdiaren mekanismoak aldatzeaz gain pertsonak ere aldatu behar dira. Eta hirugarrenik, gure ideiak berpizteko prozesu hori zabaldu behar dugu gizartera, bera-ekin batera aritzeko.

“Politikariok hirugarren arazoa gara herritarrentzat. Beraz, politika aldatzen dugu edo aldatuko gaituzte”

Izan ere, alderdi politikoak gizarteagandik gero eta urrunago ei daude.

Bai. Dena aldatu da azken hamarkadan: harreman sozialak, hedabideak, zientzia, teknologia. Dena aldatu da politika izan ezik. Estrukturak ez dira berritu azken hamarkadetan, eta hori arazo latza da demokraziarentzat. Politikariok hirugarren arazoa gara herritarrentzat, krisialdiaren eta langabeziaren ondoren. Beraz, politika aldatzen dugu edo aldatuko gaituzte. Etorkizuna aztertu eta aldaketa asko egin behar dugu alderdian, demokrazian aldaketak izan daitezten. Haste-ko, norberak bere etxetik hasi behar du aldaketa bultzatzen. Nik neuk alderdi sozialista berritzea dut lehen helburua, eta gero demokrazia sistema, baina lehenik nire etxea.

“Alderdiaren handitasuna, aniztasuna praktikatu dugunean izan da. Bai Gasteizen bai Araban indartsuak izan gara, baina hori onartu ez dugunean galdu dugu”

Arabako PSEk indarra galdu du. Hala ere, Euskadiko PSEk Txarli Prietoren alde egin du azken kongresuan.

Suhiltzaileek ez diote mangera elkarri zapaltzen, eta nik ere ez dut halakorik egin nahi. Hori alderdi guztietan gertatzen da. Alderdietan nagusiek elkar sostengatzen dute. Alderdien eta demokraziaren arazoa da. Egia da, gurean aldaketa ni Legebiltzarretik kentzea izan da eta Prieto sartzea [ironiaz].

Traba egiten diozu Prietori, nolabait.

Nik ez dut nire jarrera eremu pertsonalera eraman nahi, nire kritikak politikoak dira, eta, nire ustez, sakinak. Araban ere gardentasun gehiago behar dugu, horrek ez du esan nahi gardentasunik ez dagoenik, gehiago behar dugula baizik. Debate demokratikoan gehiago sakondu behar dugu, mekanismo berriak gizartearekin batera landuz politika egiteko. Horiek kritika politikoak dira, ez pertsonalak.

Hala ere, ez zara Arabako zuzendari-tzako kide honezkerok.

Ez nago exekutiban, ez. Baina alderdiaren handitasuna, aniztasuna praktikatu dugunean izan da. Bai Gasteizen bai Araban indartsuak izan gara, eta hori onartu ez dugunean galdu dugu. Jaurlaritzan sartu ginenean, krisialdi ekonomikoa erabatekoa zen, ezkerren krisi ideologikoa ere bizi dugu. Baina batez ere, ezin dugu aniztasuna galdu, ezin du inork etorri alderdira bere politika inposatzera. Areago, azken bi urte hauetan politika arriskutsua mar-txan jarri da: edo nirekin zaude edo nire aurka. Eta nik hori ez dut partekatzen, hori ez da nire alderdia.

PSEko kongresuen ondoren, zer?

Berpizteko prozesua hasi berria da, eta jarraitu behar dugu. Gure ideiak ez dira egun batetik bestera desagertuko. Jende asko dago gurekin, eta ez bakarrik alderdian, kalean ere bai. Jendea ezkerreara begira dago: fiskaltasun berria, sozialismo berdea eta gizarte solidarioago bat lortzeko borrokan ari da. Gizarteak horiek eskatzen dizkie alderdiei, eta guk, unean uneko egoeraren arabera, horiek seriotasunez eta zintotasunez lantzea eskatzen dugu alderdian.

Eusko Legebiltzarreko jarduna hizpide. Nola baloratzen duzu Patxi Lopez lehendakari ohiaren aroa?

Orokorrean, herriak ikusi behar zuen posible zela gobernatzea EAJ gobernutik at egonda. Herri hau ez da erori, euskara ez da desagertu, ezta Urumea lehertzera ere EAJk ez duelako gobernatu. Guk halako zor bat genuen herriarekin eta gure buruarekin. Erakutsi dugu herria

“Gasteizko auzo honetan, PP, EAJ, ezker abertzalea, alderdi sozialista eta alderdirik ez dutenak bizi gara. Hoditeria bera dugu, eta guztiok ura bertatik hartzen dugu, baina oraindik ez dakigu elkarrekin bizitzen”.

governatu dezakegula, hainbat gauza ondo eginez gainera. Hiru erronka izan genituen gobernua hartzean: krisialdiari aurre egitea, gizarte krispazioari, eta terrorismoari ere. Uneon, aurrekontuen onarpen garaian gaudela, gogoratu nahi dut gure aurrekontuak sekulako babesarekin onartu zirela lau urteetan. Krispazioa izugarria zen eta asko jatsi zen PSEri esker. Badakit ez zela alderdiari eta lehendakartzari esker soilik izan, baina lan handia egin zuten bukatzeko. Egun ez dago gizartean zegoen tentsioa. Terrorismoari dagokionez, ez dezagun ahaztu PSEk Jaurilaritza hartzean ETArek mehatxua jaso zuela, eta legegintzaldiaren amaieran ETA ez zegoela jada. Ez zuen Patxi Lopezen gobernuak bakarrik lortu, baina gobernuan zegoena PSE zen. Historiarako geratzen diren gauzak dira, onak, badira ere txarrak noski.

Hala nola...

Hainbat gauzatan, gutxi baina sinbolikoak eta garrantzitsuak, ez genuen jakin ausardiak jokatzeko. Adibidez, LTH delakoaren erreforma Legebiltzarrean planteatzea. Lehendakariak zioenez, hiru lurralde gara baina herri bakarra. Hitz

egin genuen, herrian beharra zegoela esan ere. Hala ere, lurralde bakarra baina hiru gobernu daude batez ere. Eta errealitate hori aldatzeko lege hori aldatu behar dugu. Ausardia falta izan zuen gure alderdiak.

Nola ikusten duzu Eusko Legebiltzarreko politika, hiru legealditan barruan egon ondoren?

Egoera polita da akordioetara iristeko. Lehenbiziko Legebiltzarra da bake garaian. Euskadi bake garaian dago eta espero dezagun betirako egotea. Horrek alternatiba edo aukera gehiago ematen du akordioetara ailegatzeko. Ez da berdin lehengo egoeran akordioetara iritea edo orain. Gainera, Jaurilaritzak ez dauka gehiengo osoa, horrek joko asko ematen du. Legebiltzarren egoera interesgarria da, eta pena eman dit bertan ez egoteak egoera honetara iristeko lan egin baitut aurreko hiru legealdietan. Beno, lagunek eta kideek egingo dute.

Norekin eta nola jokatu behar du PSEk bereziki? Ezker abertzalearekin, akaso?

Geuk geure arazoak eduki badauzkagu alderdian, beraz, nire ardura ez da ezker abertzalea, nire alderdia

baizik. Dena den, ezker abertzaleak bere bidea egin behar du, oraindik pauso asko eman behar du. Azken hamarkadetan sufrimendu asko egon dela aitortu behar du, eta hori aitortzeaz gain, baten batek esan behar du, “ni han nengoen eta ez nuen ezer esan”. Ari da urratsak ematen hala ere. Legebiltzarrean EH Bildu egoteak pozten nau, baina ez dut nahi gertatua ahaztea, alegia, ez dezagun hitz egin soilik beharrezkoa delako, elkarriketak ona izan behar duelako baizik. Horretarako, mahai baten inguruan jarri behar dugu. Larriena egin dugu, terrorismoarekin amaitzea, baina agian zailena geratzen zaigu, bizikidetzaren lortzea. Hemen, Gasteizko auzo honetan, PP, EAJ, ezker abertzalea, alderdi sozialista eta alderdirik ez dutenak bizi gara. Hoditeria bera dugu, eta guztiok ura bertatik hartzen dugu, baina oraindik ez dakigu elkarrekin bizitzen. Eraikinean biziko bagara, elkarbizitza lortu behar dugu.

Urkullu lehendakaria izaki, Lopezek oposizioan hartu duen tokiaz iritzirik?

Bere tokia hartzen ari da. PSE hirugarren alderdia da, oposizioan gaude, egin behar ez duguna da gobernatu. EAJ gobernuan dago, ez gara ere oposizioko lehen alderdia. Guk geure prozesua landu behar dugu eta lekua hartu. Alderdia eta ideiak berpiztu behar ditugu. Ezkerreko ikuspuntutik lan egitea nahi dut, datozen hilabetetan LTH eta fiskaltasuna aldatzeko eta elkarbizitza lortzeko. Hori espero dut nire alderdiarengandik.

EAJk eta PSEk aurrekontuetan akordia lortuko al dute?

Niri ez litzaidake gustatuko EAJrekin akordioak egiten hasia. Akordio txikiak egunero egin behar dira noski, arazo konkretuak eta behinena aurrera ateratzeko, baina beste gauza bat da politika estrukturalak aurrera ateratzeko akordio handia egitea, etorkizunari begira aritzea. Nire ustez PSE ez dago prest hori egiteko. Lekua hartu behar du kalean eta ezkerrean. Eta une honetan leku hori ez du hartuta. ■

